

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לציון מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" עטרת שרה
ע"י רב רפאל צבידן בן פנחס צ'ל ע"י ש"ס צבידן בן דניאל ע"ה

פְּרִשְׁת׃ אָמֹר

עלון מס': 1,797 | תש"פ

ליקט וערך:
הרב רפאל זביחי שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל"
תל-אביב

פרשת התחומים

פרשת אמור פותחת ביני הכהונה, בהגבלות המוטלות על הכהנים מחמת קדושתם, ממשיכה בידי המועדות ומפרטת את החגים ודיניהם, ומסיימת במאורע מזעזע ומעציב: אותו בן תערובת שקילל שם אלוהיו, תצילנה האוזניים, ונרגם באבנים. שלושה עניינים שונים, לכאורה, וקו אחד מאגדם ומחברים. להבנתו, נפתח בסיפור מעשה שהיה.

בגמרא (שבת לא.) מסופר: מעשה בנכרי אחד שהיה עובר מאחרי בית המדרש ושמע קול סופר שהיה קורא: **"וְאֵלֹהֵי הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֶשֶׁן וְאֶפֶד וּמַעִיל וְכַתְּנֵת תִּשְׁבֵּץ מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט"**. אמר הללו, למי? אמרו לו: "לכהן הגדול". אמר אותו נכרי לעצמו: אלך ואתגייר, בשביל שישמוני כהן גדול. בא לפני שמאי, אמר לו: גיירני על מנת שתשימני כהן גדול. דחפו באמת הבניין שבידו. בא לפני הלל, וגיירו. אמר לו: "כלום מעמידים מלך, אלא מי שיודע טכסיסי מלכות, לך ולמד טכסיסי מלכות". הלך ולמד דיני עבודת בית המקדש. כיון שהגיע למקרא: **"וְהָזֹר הַקָּרֵב יוֹמֵת"**, שאל את הלל: "מקרא זה, על מי נאמר?" אמר לו: "אפילו על דוד מלך ישראל". נשא אותו גר קל וחומר בעצמו: ומה ישראל שנקראו "בְּנֵי לְמֻקֹּם" ומתוך אהבה שאהבם קרא להם "בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל", נאמר בהם "וְהָזֹר הַקָּרֵב יוֹמֵת", גר הקל שבא במקלו ובתרמילו על אחת כמה וכמה! בא לפני שמאי ואמר לו: "כלום ראוי אני להיות כהן גדול, והלא כתיב בתורה והזר הקרב יומת!" בא לפני הלל ואמר לו: "ענוותן הלל, ינחתו לך ברכות על ראשך, שהקרבתי תחת כנפי השכינה!"

עלינו להבין, שאין המדובר בסתם נכרי. איזו יומרנות זו: "גיירני על מנת שתשימני כהן גדול!" ובכלל, עד ימי הלל ושמאי היו המלכים, מלכי בית חשמונאי, הכהנים הגדולים, ואיך התיימר ליטול את מקומם! חייבים לומר שאכן היו לו הכישורים לכך. משכיל היה, וידעו, משכמו ומעלה. ראוי לתפוס מקום של כבוד בכל חברה, ראש וראשון לכל מועמדות. יש כאלו, אבל לא לכהונה! "והזר הקרב יומת!" **הן ידוע המעשה במלך עוזיהו** (דברי הימים ב' כו, יט) שביקש להקטיר קטורת בבית המקדש. אמר: "נאה למלך לשרת למלך הכבוד". והכהנים ניסו למנעו. אמרו: "לא לך עֲזִיָּהוּ לְהַקְטִיר לְ-ה' כִּי לְכַהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן הַמְּקַדְּשִׁים לְהַקְטִיר צֵא מִן הַמִּקְדָּשׁ!" - "וַיִּזְעַף עֲזִיָּהוּ וַיִּבְדֹּדוּ מִקְטֹרֶת לְהַקְטִיר וַיִּזְעַפוּ עִם הַכַּהֲנִים וַהֲצַרְעַת זָרְחָה בְּמַצְחוֹ". "וַיִּבְהַלְוֵהוּ מִשָּׁם... וַיְהִי מִצְרַעַע עַד יוֹם מוֹתוֹ!" מלך צדיק היה, וביקש לעבוד לבורא במקדש, לקדש שם שמים, "נאה למלך לשרת למלך הכבוד" - וזו הייתה טעותו, לא הבין שהבורא תחם תחומים. והגדול שבעם ישראל, לא יוכל להכנס לתחום הכהנים!

זו הייתה גם נקודת הכשל של המגדף, בסוף הפרשה. אימו משבט דן הייתה, וביקש לקבוע שם אהלו. הן יהודי הוא, מבחינת ההלכה. אמנם כן, יהודי - אך לא משבט דן. ותחומים תחם הבורא, לכל שבט תחומו, ושבט דן לא קיבלו. לא הבין, לא רצה להבין, קילל וגידף, ונשא חטאו.

פרשתנו, איפוא, פרשת התחומים היא. לכהנים תחומים, דיניהם המפורטים. לכל שבט תחומו, ובין תחילת הפרשה לסופה - דיני המועדות, ובראשם - השבת. אף הם - תחומים שתחם הבורא בעולמו! **מסופר, שפעם ראו את הגאון הרוג'וז'ובי** (הרב יוסף רוזין) זצ"ל מביט בריכוז בשעון, עם צאת השבת. עקב בדריכות אחר תנועת מחוג השניות סיבוב אחר סיבוב, ולפתע קרא: "זהו!" ונשא את ראשו. תמהו: מה זהו? ואמר: "מי שהדליק את האור לפני חצי דקה, חייב שקילה. מי שידליק עכשיו, לא עבר עבירה!" **תחומים נתחמו, גבולות נקבעו.** זמנים מקודשים שיש להזהר בדינם, ולקבל שפע קדושתם!

ועל כל נפש מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא (כא, יא) - בפסוק יש דבר מענין, כל סופי המילים הן אותיות כפולות (זוגות מילים). כלומר: בפסוק יש עשר מלים, וסוף המילים הן אותיות זהות: **ועל כל נפש מת, לא יבא, לאביו ולאמו, לא יטמא.** (בעל הטורים)

בחודש השביעי (כג, כד) - החודש נקרא **"השביעי"** כי הוא משובע (משופע) בחגים. בחודש תשרי 11 ימי חג כמיני "חג": 2 ימי ראש השנה, 1 יום כיפור, 7 ימי סוכות, 1 שמיני עצרת.

אלה מועדי ה' מקראי קדש (כג, ד) - פרשת המועדות פותחת בענין שבת, שלכאורה לא שייך למועדים, ומרומזים בו כל המועדים: **"ששת ימים תעשה מלאכה"**, היינו מלאכת אוכל נפש המותרים בששת ימי החג האלו: **שני ימי פסח, שני ימי סוכות** (יום טוב הראשון ושמחת תורה), **שבעות, ראש השנה**, (יום אחד מדאורייתא), אבל **"ויביום השביעי"** - היינו **יום הכיפורים**, אסור במלאכת אוכל נפש. (הגר"א)

זכרון תרועה (כג, כד) - בראש השנה אנו תוקעים מאה תקיעות. שלושים תקיעות הראשונות הם מדאורייתא. וסימן לכך: **"יום תרועה יהיה"**. יהיה בגימטריה **שלושים**, וכשמוסיפין עליהם עוד שבעים תקיעות שבתפילה הרי מאה, וסימן לכך: **"אשרי העם יודעי תרועה"**, **יודעי** בגימטריה **מאה**, שבמאה קולות אלו יודעים בני ישראל לרצות את בוראם. (ילקוט מעם לועז).

שנון

אצל רבי ברוך ממזיבון, התארח פעם אדם אחד שהיה בעל גאווה ורברבן והיה מספר על עצמו דברי שבח ותהילה. דחהו רבי ברוך ולא נתן לו כבוד. לחסידי התמהים הסביר: "השבת מכבדת את אורחיה מאוד, חל ראש חודש בשבת - מפטירים בה הפטרת ראש חודש, שבת חול המועד - כל הקריאה של הרגל, ביום טוב - כל התפילה, ביום הכיפורים - אף הסעודות, אולם בראש השנה שחל בשבת אין תוקעים בשופר. מפני מה? כי אורח שתוקע ומכריז על עצמו בגלוי, אינו רצוי..."

מושגים ביהדות

בי"ח באייר תר"מ (1880), החלה ההדפסה של המהדורה השלישית של **"ש"ס וילנא** הידוע, בדפוס האחים והאלמנה **ראב**, ומהדורה זו נותרה עד היום כמהדורה הבלעדית של התלמוד. בית הדפוס היהודי שפעל בוילנא החזיק מעמד עד מלחמת העולם הראשונה ולאחר מכן חודש עד מלחמת העולם השנייה ואז נחרב. הרוסים השתמשו בבית הדפוס לספריהם עד לפני כשלושים שנה.

בי"ט באייר תש"ח, נכנעו **יהודי הרובע היהודי** בירושלים העתיקה ללגיון הירדני לאחר מצור של חודשים מספר. המבוגרים נלקחו לשבי בירדן ושחררו לאחר כתשעה חדשים.

בכ" באייר ב' תמ"ט, החלו בני ישראל את **מסעותיהם במדבר** על פי ה'. למחרתו, בכ"א באייר, הייתה השבת הראשונה של עם ישראל במדבר ובשבת שלאחר מכן היה 'מקושש העצים'.

סיפור השבוע

על משמר הצניעות

בהיותו אברך כבן עשרים וחמש, כבר עמד הגאון הקדוש **רבי שלמה אליעזר אלפנדרי** זצ"ל בראש ישיבה גדולה באיסטנבול, כאשר השולטן עבדול חמיד עלה לכס השלטון, היו לו אויבים ושונאים רבים. פנה השולטן אל הרב הראשי וביקש ברכה להתבססותו על כס השלטון. מכל גדולי טורקיה, בחר הרב הראשי להציג את האברך רבי שלמה אליעזר אלפנדרי בפני השולטן, הוא בירכו - וכל אויבי השולטן מוגרו! לאחר כמה שנים, עבר הרב אלפנדרי לדמשק ושימש בה כרב ראשי. הוא זכה להערצה רבה, ודברו היה לחוק. הייתה שם משפחה יהודית, ולה בת מחוננת בקול ערב להפליא. באו וביקשוה לשורר בשמחות וחתונות לשמחת המסובין, בתשלום גבוה. כאשר נודע הדבר לרב אלפנדרי, שלח מיד שליח לאביה, ודרש ממנו במפגיע להפסיק את הנהוג הנפסד הזה. זוהי עצת היצר הרע, "קול באשה - ערוה". אתה מזלזל בבתך, ומחטיא את הנוכחים! מובן, שהאב ציית לפקודה.

באותו יום הגיעו אליו שליחי המושל, סגן המושל מארס את בתו, והוא מבקש שהזמרת המהוללת תהיה נוכחת ותנעים את ההילולה בשירתה. אמר האב: בתי אינה שרה יותר! זוהי פקודת הרב, ודברו לי לחוק! אמר סגן המושל: אני אוכיח מיהו החוק כאן! הוא ציוה להביא לפניו את הרב, ושלח בנוכחותו מברק אל השולטן בו התלונן כנגד הרב החשוך, המונע בעד זמרות יהודיות מלשורר בפני גברים. הוא ביקש את רשות השולטן להדיח את הרב היהודי ממישרתו! "אנו נחכה כאן לתשובה", אמר. המתניו, עד שהגיע מברק תשובה מן השולטן: להגלות מיד את סגן המושל מדמשק! השולטן זכר את הרב אלפנדרי וכת ברכתו שבזכותה התבסס כס שלטונו! הנה כך התייחס השולטן הטורקי, ראש האימפריה העות'ומנית, לרבנים ולמאמציהם לשמור על חומת הצניעות בעם ישראל!

מפני מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

"כי את לחם אלהיך הוא מקריב" (כא, ח)

פעם נתארח גאון אחד אצל הברון רבי בנימין רוטשילד, ועשה הברון סעודה לכבוד אותו תלמיד חכם, וכשהגיעו לברכת המוציא, כיבד אותו הברון בברכת המוציא ובציעת הפת. אך אותו חכם סירב, ורמז לו כי ההלכה שבעל הבית בוצע! במהלך הסעודה תמה רוטשילד באוזני אותו חכם ואמר: "מדוע מנעו חכמים ממני לכבד אותך לבצוע את הפת, והלא לכבוד יחשב לי הדבר?!" השיב לו אות חכם ואמר: ראה נא ידידי, הלא כבר אמרו חז"ל שקודם שאדם מברך על המאכל, הרי שהמאכל נחשב שייך עדיין לקדוש ברוך הוא, שנאמר: 'לה' הארץ ומלואה, ואם תכבד אותי שאני אבצע את הלחם, אין זה נחשב לך לכלום, שהרי עדיין אין הפת שייכת לך, אלא להקב"ה, ומה אתה נותן לי משל אחרים?! ועל כן תיקנו חכמים שבעל הבית יברך בעצמו ויבצע הוא את הפת, ואז הפת נחשבת שייכת לו, ומזה נותן הוא לאחרים, ונמצא שהוא נותן כבר משלו, והרי זה נחשב כמעשה צדקה עבורו, כי משלו הוא נותן.

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת ההיינה" (כג, טו)

לפני כמה עשורים באחד מימי ספירת העומר, השתתף מרן רבינו מאור ישראל זצ"ל בשמחת בר מצווה שנערכה בבני ברק לאחד מבני מקורביו ובאי ביתו. מרן זצ"ל אמר לחתן בר המצווה כי מעתה ואילך אל יברך ברכת ספירת העומר, אלא יספור בלא ברכה. נער בר המצווה הקשה לפי תומו: והלא עד עתה הקפדתי שלא להחסיר אף לא יום אחד מספירת העומר, ומדוע יגרע חלקי מכאן ואילך? השיב לו מרן והסביר שמכיון שעד היום קיים ספירת העומר רק מדרבנן מדין חינוך, ואילו מהיום שנתחייב במצות, הרי שחובה עליו הדבר מדין תורה, ולדעת 'בעל ההלכות גדולות' צריך שיהיו ימי הספירה "תמימות", ומכיון שכן, מכאן ואילך אל יספור ברכה.

יוסף חכמה

רבי שמעון בר יוחאי - לג' בעומר: לג' בעומר, הוא יום מעולף בספירים ומכוסה במסתורין. רבים,

ובראשם החת"ם סופר תמהו, כיצד קבעו יום שמחה ביום הסתלקותו של צדיק וכיצד קבעו מועד שלא נעשה בו נס ולא הוזכר בש"ס ופוסקים. החת"ם סופר תולה את עניין השמחה בל"ג בעומר, בכך שביום זה התחיל המן לרדת לאבותינו במדבר, שהרי עד ט"ו באייר אכלו את הצידה שלקחו ממצרים והלכו שלושה ימים בלי לחם ובי"ח באייר החל לרדת המן. כמה מן הראשונים הקדמונים כתבו, כי בל"ג בעומר הפסיקו תלמידי רבי עקיבא למות. מפני שהתלמידים מתו 'בפרוס עצרת', והוא חצי הזמן שבין פסח לעצרת והפסיקו למות ביום ל"ג בעומר עצמו, לכן יש נוהגים שלא להתיר את מנהגי האבלות רק מיום ל"ד בעומר ולא בל"ג בעומר עצמו.

בספרי המקובלים תלמידי האריז"ל קישרו את ל"ג בעומר עם יום שמחתו של רשב"י, שהיה אחד מתלמידי רבי עקיבא ונסמך אחר פטירת אלפי התלמידים. והעיד **רבי חיים ויטאל** על רבו האריז"ל שעלה על קברו של רשב"י בל"ג בעומר ועשה אותו יום משתה ושמחה. בדורות מאוחרים יותר, נכתב כי ל"ג בעומר הוא גם יום פטירתו של רשב"י ונראה שזו מסורה שעברה מדור לדור.

העלון השבועי 'תפארת רפאל' הינו העלון הוותיק ביותר בארץ שיוצא לאור מידי שבוע בעשרות אלפי עותקים ומחולק בכל רחבי הארץ כ-4 עשורים.

גדולי ישראל סמכו ידיהם על עלון זה שמפיץ את תורת רבינו ספרד והמזרח ומנחיל את מורשת יהדות ספרד המפוארה יחד עם הלכות וזמנים ממרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל העלויות רבות והנטל רב - אם גם הינך נהנה מעלון זה - הרם תרומתך ואהיה שותף בהפצתו

ניתן להקדיש את העלון לכל מטרה - וניתן לתרום בכל אמצעי תשלום, בשיחת חינום: 1800-260-260

הראשל"צ רבינו יצחק יוסף שליט"א

מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

המקובל רבינו יצחק כדורי זצוק"ל

אמרת השבוע

"רבי יעקב אומר, העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין" (אבות ד' טז)

הלכות גילוח

- א. ישראל המגלח זקנו בתער, אף שהתרו בו, יש להסביר לו פנים ולקרבו לתורה ולמצוות, ולא להרחיקו בשתי ידיים, שמאחר והדור פרוץ יש לחשוש שמא יתרחק לגמרי מן הדת. ומה שכתב הרמ"א שמנדין עוברי עבירה, בזמן הזה שרבו הפריצים, יש לקרובם לדרך המלך רק בדרכי שלום, ואם נבדילים מאתנו בחזקה, בניהם הקטנים מה חטאו. וכל זה באופן שברור שאין כל חשש שילמדו ממעשיהם. אבל אם יש לחוש שיקלקל אחרים, יש להתרחק ממנו.
- ב. ראוי ונכון לחוש ולהחמיר שלא לגלח את הזקן במכונת גילוח דקה, שהיא כמספרים כעין תער, ויש להעדיף להתגלח באמצעות סם [משעי]. וכל איש שיכול לגדל זקנו באופן שלא תגע בו יד, תבא עליו ברכה, אבל למי שאינו יכול לעשות כן, מסיבה של פרנסה, או כדי שלא לעורר מחלוקת בבית, ומגלח זקנו במכונה חשמלית, יש להקל, ובלבד שיזהר שלא יהדק את המכונה אל עור הפנים, כדי שלא יעקר השער משרשו, [באופן שמרגיש בעיקרי השער כשמעביר היד על הפנים מלמטה למעלה], ואז יש לו על מה שיסמוך.
- ג. מנהג רבותינו ואבותינו הספרדים בדורות הקודמים שלא לגדל פיאות ארוכות בצדעיים, וגם על פי הקבלה אין לזה הכרח לגדל פיאות ארוכות. ואותם אברכים ותלמידי חכמים ספרדים שנוהגים בעצמם לגדל פיאות ארוכות, כדרכם של אחינו האשכנזים, וכן לילדיהם, תבא עליהם ברכת טוב, ואין לחוש בזה ליוהרא. אבל אין זה חיוב מן הדין, אלא ממדת חסידות לשרידים אשר ה' קורא, אשר כל מעשיהם והתנהגותם בחסידות ובריאת שמים.
- ד. המקיף את הקטן חייב. והיינו שמגלח בתער את הפאות בלבד, או שגילח את הראש עם הפאות. ויש אומרים שאיסור מקיף הוא גם במספריים כעין תער, ויש לחוש לדבריהם. ואשה אינה במצות הקפת הראש, ויש אומרים שאף על פי כן אסורה להקיף פאת ראש האיש, ואפילו הוא קטן.

הראשון לציון והרה"ק לישראל רבינו יצחק יוסף שליט"א

הראשון לציון והרה"ק לישראל רבינו שלמה עמאר שליט"א

הודעה משמחת למתפללי בתי הכנסת והגבאים! חומש מהודר ביותר עם התפילות ליום השבת

זכינו ובמכון להוצאת ספרים וחקר כתבי יד "תפארת רפאל" של מוסדותנו, הוצאנו לאור ספר חמשת חומשי התורה בכרך אחד מהודר ומפואר, בצירוף הפטרות לפי כל המנהגים, כולל התפילות ליום השבת בנוסח עדות המזרח ומרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל. סדר אותיות חדש ומדויק, באותיות מאירות עיניים. מודפס על נייר בייבל כרומו, כריכה חדשנית ומפוארת. פירוש רש"י ותרגום אונקלוס בניקוד מלא, ועוד פירושי חז"ל על התורה. אף פתחנו ראשי תיבות וציינו מראי מקומות. החומש מעוטרת בהמלצות הראשונים לציון שליט"א, בצירוף קונטרס "ילקוט יוסף" דיני ספר תורה' השלם.

ניתן להשיג בטל': 260-260-1800 מחו"ל: 8696-676-1866

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
7:09	7:07	7:10	7:07
8:01	7:59	8:01	7:59
8:54	8:51	8:54	8:51

"מנשמים באהל תברך"
עלון השבוע לזכות הגברת הנכבדה
מרת יפה בת זוהרה זביחי תחי'
הקב"ה יתן לה כח ובריאות, שפע ברכה
והצלחה, ונחת מכל יוצאי חלציה - אמן

פרשת השבוע אמר

(אבות פרק ד')

המסרה
"והכהנים הלויים"
יחזקאל מד'

- תלמוד תורה לנשים
- שיעורי תורה וזמנות לנשות
- כלל וכלל מדרש
- בגדים תורניים
- קידוש החוקים
- מכון החגגות ספרים וחקר כתבי יד
- הצגה לזמנות תולדות צה"ל
- עזרה לנזקקים
- חידושי תורה לנשים חרדים
- מועד עולמי לאמנות תולדות
- שמעון תדמי